

τοῦ ποτὲ διδασκάλου, εὐεργέτου, καὶ φίλου της—καλὸν συναπάντημα τοῦτο διὰ τὴν Αἰκατερίναν. Τὸ ὀλίγον ἀργύριον, ὅσον εἶχε συμπαραλάβειν ἀπὸ τὴν οἰκίαν, ἦτον ἤδη ἐξωδευμένον· τὰ φορέματά της εἶχε δώσειν, κομμάτιον κομμάτιον, διὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τοὺς ὅσοι τὴν εἶχον φιλοξενήσῃν εἰς τὸν δρόμον· ὁ γενναῖος λοιπὸν συντοπίτης ἔδωκεν ἐκ τοῦ ἰδικοῦ του, καὶ τῆς ἡγόρασε φορέματα, τῆς ἐπρομήθευσεν ἕνα ἵππον, καὶ τὴν ἔδωκε συστατικά γράμματα πρὸς πιστόν τινα φίλον τοῦ πατρός του, τὸν ἐπαρχον τοῦ Μαριεμβούργου.

Ἡ ὡραία μας ξένη ἔλαβε καλὴν ὑποδοχὴν εἰς τὸ Μαριεμβούργον. Ὁ ἐπαρχος τὴν ἐδέχθη πάραυτα εἰς τὴν οἰκογενεῖάν του ὡς κυβερνήτριαν τῶν δύο αὐτοῦ θυγατέρων· καίτοι δὲ μόνον δεκαεπταετής, ἐφάνη ὁμως ἀξία νὰ διδάσκῃ τὸ γένος της καὶ κομψὴν διαγωγὴν, καὶ ἐνάρετα ἦδη. Τῆς Αἰκατερίνης ἡ φρόνησις καὶ τὸ κάλλος ἦσαν τοιαῦτα, ὥστε μετ' ὀλίγον αὐτὸς ὁ ἐπαρχος ἐπρόσφερε νὰ τὴν νυμφευθῇ· ἀλλ' ἐκείνη δὲν ἔστερξε· διότι, φερομένη ἀπὸ εὐγνωμοσύνης αἰσθήματα, εἶχεν ἀποφασίσαι νὰ μὴν ὑπανδρευθῇ ἄλλον παρὰ τὸν ἀξιωματικόν, ὅστις τὴν ἡλευθέρωσεν, ἂν καὶ τοῦ ἐλειπεν ὁ εἰς βραχίον. ἦτο δὲ καὶ ἄλλως ἀσχημισμένος ἀπὸ πληγὰς, τὰς ὁποίας εἶχε λάβειν εἰς τὴν στρατιωτικὴν δούλευσιν. Κατὰ τὴν ἀπόφασιν δὲ ταύτην, ἅμα ὅτε ὁ ἀξιωματικὸς ἦλθεν εἰς τὴν πόλιν, τὸν ἐπρόσφερε τὴν χεῖρά της, τὴν ὁποίαν ἐκεῖνος ἐδέχθη μετὰ χαρὰς· καὶ ἀκολούθως ὁ γάμος των ἱεουργήθη.

Ἀλλὰ κάθε μέρος τοῦ βίου τῆς Αἰκατερίνης ἐμελλε νὰ ἦναι παράδοξον. Αὐτὴν ἐκείνην τὴν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποῖαν εὐλογήθη, οἱ Ῥῶσσοι ἐπολιόρχησαν τὸ Μαριεμβούργον. Ὁ κακότηχος δὲ στρατιώτης ἐπροστάχθη νὰ ὑπάγῃ εἰς μάχην, ἀπὸ τὴν ὁποίαν δὲν ἐπέστρεψεν.

Ἐν τῷ μεταξύ, ἡ πολιορκία ἐπροχώρει μανιωδῶς, σκληρυνομένη ἐκ τοῦ ἐνὸς μέρους ἀπὸ πῦσμα, ἐκ δὲ τοῦ ἄλλου ἀπὸ ἐκδίκησιν. Ὁ πόλεμος τὸν καιρὸν ἐκείνον μεταξύ τῶν δύο ἀρκτικῶν δυνάμεων ἦτον ἀληθινὰ βάρβαρος· ὁ ἀθῶος χωρικός καὶ ἡ ἄκακος παρθένος μετεἶχον πολλάκις ἀπὸ τοῦ ἐνόπλου στρατιώτου τὴν τύχην. Τὸ Μαριεμβούργον ἠλώθη ἐξ ἐφόδου· τοσαύτη δὲ ἦτον ἡ λύσσα τῶν ἐφορησάντων, ὥστε ὅχι μόνον ἡ φρουρά, ἀλλὰ καὶ σχεδὸν ὅλοι οἱ κάτοικοι, ἄνδρες, γυναῖκες, καὶ παιδιὰ, ἐπέρασαν ἀπὸ τὴν σπάθη.

Τέλος πάντων, ἀφοῦ σχεδὸν ἐτελείωσεν ἡ σφαγὴ, εὐρέθη κρυμμένη εἰς φούρνον τινὰ ἡ Αἰκατερίνα. Μέχρι τῆς σήμερον εἶχε ζήσειν πτωχὴ, ἀλλ' ἐλευθέρη· τώρα ἤρχισε νὰ μανθάνῃ τί σημαίνει ἡ δουλεία. Καὶ εἰς ταύτην ὁμως τὴν θῆσιν ἐφέρετο μ' εὐλάβειαν καὶ ταπεινοφροσύνην· μολονότι δὲ τῆς εἶχον ὀλιγοστεύσειν τὴν ζωηρότητα αἱ δυστυχίαι, ἦτον ὁμως ἱλαρά.

Τῆς ἀξίας καὶ ὑποκλίσεώς της ἡ φήμη ἐφθασεν ἕως καὶ εἰς τὸν Ῥῶσσον ἀρχιστράτηγον Μενζικόφ. Ἡδέλυσεν νὰ τὴν ἴδῃ· εὐηρεστήθη μὲ τὸ φαινόμενόν της· τὴν ἡγόρασεν ἀπὸ τὸν στρατιώτην, τὸν αὐθέντην της, καὶ τὴν ἔβαλεν ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τῆς ἀδελφῆς του. Ἐδῶ

τὴν ἐπεριποιοῦντο μὲ ὄλον τὸ ἀνῆκον εἰς τὴν ἀξίαν της σέβας, ἐνῶ τὸ κάλλος της ἐβελτιόνητο καθ' ἡμέραν ὁμοῦ μὲ τὴν ἀγαθὴν αὐτῆς τύχην.

Μετ' ὀλίγον ἀφοῦ ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν ταύτην, ἐνῶ μίαν ἡμέραν ὁ αὐτοκράτωρ, Πέτρος ὁ Μέγας, ἐπεσκέπτετο τὸν ἀρχιστράτηγον, ἡ Αἰκατερίνα ἐστάλη εἰς τὸν θάλαμον μὲ ξηρὰ τινα ὀπωρικά, τὰ ὁποῖα περιέφερε μὲ σεμνότητα ἐξαίρετον. Ὁ δυνατὸς μονάρχης τὴν ἶδε, καὶ ἐξεπλάγη εἰς τὰ κάλλη της.

Τὴν ἐπαύριον ἦλθε πάλιν, ἐζήτησε τὴν ὡραίαν δούλην, τὴν ῥώτησε διαφόρους ἐρωτήσεις, καὶ ἤρε τὰ κάλλη τοῦ νοός της ἀνώτερα καὶ ἀπὸ τὰ τοῦ προσώπου της. Ὅταν ἦτο νέος, ἠναγκάσθη νὰ νυμφευθῇ καθ' ὡς ἀπότην τὰ συμφέροντά του· τώρα ὁμως εἶχεν ἀποφασίσει νὰ νυμφευθῇ κατὰ τὴν κλίσιν του. Ἀμέσως λοιπὸν ἠρεύνησε τὴν ἱστορίαν τῆς ὡραίας Αἰκατερίνης, ἡ ὁποία δὲν εἶχεν ἀκόμη τελειωμένον τὸ δέκατον ἔβδομον ἔτος τῆς ἡλικίας της. Τὴν ἐθεώρησεν εἰς τὴν κοιλάδα τῆς ἀφανείας, καὶ εἰς ὅσας διεπέρασε τῆς τύχης μεταβολὰς, καὶ τὴν εὐρήκεν ἀληθινὰ μεγαλόψυχον εἰς ὅλα. Ἡ ἀγνεία της δὲν ἦτον ἐμπόδιον εἰς τὸν σκοπὸν του. Ὁ γάμος ἱεουργήθη κατ' ἰδίαν, ἀφοῦ ὁ αὐτοκράτωρ ἐδηλοποίησεν εἰς τοὺς αὐλικούς του, ὅτι ἡ ἀρετὴ εἶναι ἡ πρεπωδεστέρα κλίμαξ εἰς τὸν θρόνον.

Ἰδοὺ, τέλος πάντων, μᾶς παρουσιάζεται ὡς αὐτοκρατορίσσα τοῦ μεγαλητέρου ἐπὶ γῆς βασιλείου ἡ Αἰκατερίνα, τὴν ὁποίαν ἱδάμεν πρὸ ὀλίγου εἰς χαμηλὴν, ἀχυροσκίπαστον καλύβην. Ἐκείνη, ἥτις πρὸ μικροῦ ἐπλανᾶτο πτωχὴ καὶ ἔρημος, περικυκλοῦται τώρα ἀπὸ χιλιάδας, ὅτινες εὐρίσκον εὐτυχίαν εἰς τὰ μειδιάματά της. Ἐκείνη, ἥτις πρότερον ἔστερεῖτο καὶ τὸν ἐπιούσιον ἄρτον, δύναται τώρα νὰ διαχύσῃ ἀφθονίαν εἰς ὁλόκληρα ἔθνη. Εἰς τὰς περιστάσεις ἐχρεώσται μέρος τῆς ὑψώσεως ταύτης, ἀλλ' εἰς τὰς ἀρετάς της πλειότερον. Πάντοτε μετὰ ταῦτα ἐφύλαττε τὰ καλὰ ἐκεῖνα προτερήματα, τὰ ὁποῖα τὴν ἔβαλαν ἐπὶ τοῦ θρόνου· ἐνῶ δὲ ὁ παράδοξος ἡγεμὼν, ὁ ἀνὴρ της, ἡγωνίζετο διὰ τὸ καλὸν τῶν ἀρρένων αὐτοῦ ὑπηκόων, ἐκείνη κατεγίνετο εἰς τὴν βελτίωσιν τοῦ ἰδίου της φύλου. Ἥλλαξε τὰ φορέματά των· εἰσήγαγε μικτὰς συνελεύσεις· ἐσύστησε τάγμα τι γυναικῶν ἱππέων· ἐτίμα τὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν ἀρετὴν· καὶ, ἀφοῦ τέλος πάντων, εἶχε πληρώσειν τὰ χρεῖα αὐτοκρατορίσσης, φίλης, γυναικὸς, καὶ μητρὸς, ἀπέθανε γενναίως χωρὶς λύπην, λυπούμενη ἀπὸ ὅλους.

ΕΠΙΡΡΟΗ ΤΩΝ ΗΘΙΚΩΝ ΑΙΤΙΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΙΣΘΗΤΙΚΟΤΗΤΑ.

ΤΑ ἡθικὰ πάθη ἔχουν μεγίστην ἐπὶ ῥοὴν ἐπάνω εἰς τὴν αἰσθητικότητα τοῦ ἀνθρώπου, καὶ εἰς ὅλην αὐτοῦ τὴν φυσικὴν κατάστασιν. Ἐνταῦθα ἀναφέρονται ὀλίγα τινὰ ἐκ τῶν πολλῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἐπὶ ῥοῆς ταύτης.

Ἐλπίς. Ἡ ἐλπίς ὅτι θέλει τις ἀπολαύσειν τὸ ποθούμενον ἀγαθόν, ἡ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ κἀνὲν δεινόν, διαχέει εἰς ὅλην τὴν μηχανὴν τοῦ σώματος γλυκεῖαν

τινὰ θερμότητα, ἥτις ἐμφυχώνει καὶ ἀνορθώνει τὰς καταβεβλημένας δυνάμεις αὐτοῦ.

Ἡ ἐλπίς τῶν πλουσίων λαφύρων σβύνει τὸ αἶσθημα τοῦ κόπου εἰς τὸν ἤδη ἀποκαμωμένον στρατιώτην, καὶ κατασταίνει αὐτὸν ἱκανὸν νὰ ἐκτελέσῃ ἀγῶνας, τοὺς ὁποίους ἐνόμιζε πρότερον ἀδυνατούς.

Ἡ ἐλπίς νὰ ἴδῃ τὴν πατρίδα του κάμνει τὸν ἄρρωστοῦντα ἀπὸ νοσταλγίαν νὰ ἐγείρεται ἀπὸ τὴν κλίνην, καὶ νὰ ἀναλαμβάνῃ ταχέως τὴν ὑγείαν του.

Ἡ βαθεῖα καὶ ζωηροτάτη πεποίθησις τὴν ὁποίαν ἔχει τις εἰς περίφημόν τινα ἱατρὸν, ἢ εἰς πολυῦμνητον ἱατρικόν, θεραπεύει πολλάκις νευρικὰς ἀρρώστιας, καὶ ἄλλας ἀνδισταμένους πρότερον εἰς τὴν ἱατρικὴν ἐνὸς ὁ πάσχων δὲν εἶχε πεποίθησιν εἰς τὸν ἱατρὸν.

Πρόβλεψις. Ἡ πρόβλεψις πλησιάζοντός τινος πολυποθήτου ἀγαθοῦ κάμνει τοὺς παλμούς τῆς καρδίας συχνότερους καὶ δυνατωτέρους.

Ἀπόλαυσις ἀνελπίστου ἀγαθοῦ. Ἡ ἡδονὴ ἢ προσερχομένη ἀπὸ τὴν ἀπόλαυσιν ἀνελπίστου τινὸς ἀγαθοῦ, εἰς μὲν τὸν πρῶτόν της βαθμὸν, φέρει εὐθυμίαν, ὡθεὶ τὸ αἷμα πρὸς τὰ ἄκρα, καὶ θερμαίνει μετριῶς ὅλην τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ σώματος· εἰς δὲ τὸν δεύτερον, ἐξάγει δάκρυα, καὶ διαστέλλει τὰ σπλάγχνα εἰς βαθμὸν ὥστε ἐμπορεῖ νὰ ἐνισχύσῃ τὰς ἀτονισμένας δυνάμεις τοῦ σώματος· εἰς δὲ τὸν τρίτον, ἢ διαστολὴ γινομένη ὑπερβολικὴ ἐμπορεῖ νὰ ἐπιφέρῃ θάνατον.

Θυμός. Ὁ θυμὸς ἐν γένει, ὅστις εἶναι κλονισμὸς τῶν νεύρων προξενούμενος ἀπὸ ὕβριν, καταφρόνησιν, ἢ ἄλλην τινὰ παροξυντικὴν αἰτίαν, κάμνει εἰς τὸ δέρμα ἐρεθισμὸν τοιοῦτον, ὥστε αἱ τρίχες σηκόνονται, ὡς φαίνεται καὶ εἰς τὰ ζῶα, προξενεῖ σπασμωδικούς συνελκυσμούς εἰς τὸ ἥπαρ, τριπλασιάζει τὴν δύναμιν τῶν μυῶνων, ταχύνει τοὺς παλμούς τῆς καρδίας, καὶ τὴν κυκλοφορίαν τοῦ αἵματος.

Ὁ θυμὸς εἰς τὰς γυναῖκας σιμὰ τῶν ἄλλων κακῶν διαφθείρει αὐτῶν καὶ τὸ γάλα· ὅθεν προέρχονται εἰς τὸ θηλάζον βρέφος κωλυκόπονοι, ἢ δὲν λαμβάνει τροφὴν καλὴν ἐκ τοιοῦτου γάλακτος.

Ὁ θυμὸς, φθάσας εἰς τὸν ἄκρον βαθμὸν, προξενεῖ ἐπίσχεσιν οὐροῦ· ἐνίοτε τὸ αἷμα, ὠθούμενον μὲ δύναμιν μεγάλην πρὸς τὸν ἐγκέφαλον, ἐπιφέρει αἰμορροαγίας, ἀρρώστιας φλογώδεις, καὶ ἐνίοτε ἐπιληψίαν ἢ ἀποπληξίαν.

Λύπη. Ἡ λύπη εἶναι αἶσθημα λυπηρὸν δι' ἀγαθὸν τὸ ὁποῖον ἐστερήθη τις, ἢ τοῦ ὁποῖου προβλέπει τὴν στέρησιν· ὅθεν δίδονται τοσαῦτα εἶδη λύπης, ὅσα εἶναι τὰ ἀγαθά. Προξενεῖ δὲ γενικῶς ἀποβολὴν τῆς ὀρέξεως καὶ τῶν δυνάμεων, συντροφευμένην ἀπὸ διαφόρους τροποποιήσεις σωματικὰς κατὰ τὴν φύσιν τοῦ ἀγαθοῦ· οὕτω ἡ νοσταλγία, οὕσα ἔρως τῆς πατρίδος ἀνεφλεγμένος ἀπὸ τὴν ἰδίαν τῆς μακρᾶς ἀποστάσεως, ἐπιφέρει πυρετὸν βραδύν, ὅστις τήκει κατὰ μικρὸν καὶ φέρει τὸν ἀνθρώπον εἰς τὸν τάφον.

Ὁ φόβος, ὅστις εἶναι λύπη δι' ἀλλότριον ἀγαθόν, ὠχραίνει καὶ μαραίνει τὸν φθονοῦντα.

Ἡ ζηλοτυπία φέρει ὅλα τὰ ἀποτελέσματα τοῦ φθόνου, κατὰ βαθμὸν ὅμως μεγαλύτερον· προχωρήσασα δὲ εἰς ὑπερβολὴν, ἐμπορεῖ νὰ προξενήσῃ καὶ παραφροσύνην.

Ὁ ἔρως συνεπισύρει τὰς βασάνους τῆς ζηλοτυπίας, τὰς παραφοράς τοῦ θυμοῦ, τὴν μανίαν τῆς ἐκδικήσεως, τὰ φρικτὰ σχέδια τῆς ἀπελπισίας. Τὰ δὲ ἰδιαίτερα σωματικὰ δεινὰ εἶναι, ἀποβολὴ ὀρέξεως, ἀδυναμία στομάχου, ὠχρίασις προσώπου, αἰσθησις δριμείας τινὸς θερμότητος, καὶ ἐνίοτε ἐρυσιπελατώδη ἐξανθήματα. Ὁ μαρασμὸς, καὶ ἡ κατάπτωσις τῶν δυνάμεων, ἀναγγέλλουν ἄκραν ἀτονίαν, καὶ ἡ τῆξις κόπτει τὴν ζωὴν.

Ὁ δύνῃ. Ἡ ὀδύνῃ, οὕσα μὲν εἰς μικρὸν βαθμὸν, ἐξάγει δάκρυα· φθάσασα δὲ εἰς τὸν μέγιστον, φέρει ἀνορεξίαν, ἀτονίαν, ἀρρυθμίαν, ὠχρίασιν, δύσπνοϊαν, καὶ ἐνίοτε λυγμούς. Ἐνὸς πρόσωπον συνέλκεται, τὸ στήθος συστέλλεται, τὰ μέλη συνάγονται εἰς ἑαυτὰ ὡς ἐν καιρῷ φύχους· καὶ ἂν βαρεῖα ὀδύνῃ ἐπέλθῃ αἰφνίδιος, ἐμπορεῖ νὰ ἐπιφέρῃ παραφροσύνην καὶ θάνατον.

Μῖσος. Τὸ μῖσος, κατὰ τὰ διάφορα μισούμενα ἀντικείμενα, λαμβάνει διαφόρους τροποποιήσεις, καὶ φέρει διάφορα ἀποτελέσματα εἰς τὴν μηχανὴν τοῦ σώματος.

Γίνεται βδελυγμία ἀπὸ ὁσμάς, φέρ' εἰπεῖν, ἀηδεῖς, ἢ λόγους ναυτιώδεις προσερχομένη, ἥτις ἐξάγει σίελον εἰς τὸ στόμα, ἢ ταράττει τὸν στόμαχον καὶ φέρει ἐμετόν.

Αἰδῶς, ἥτις φέρει ἐρύθημα εἰς τὰς παρεῖας δι' ἀπρεπὲς θέαμα ἢ ἄκουσμα.

Αἰσχύνη ἐκπεπληγμένη, ἥτις ταράττει ὅλον τὸ σῶμα, καὶ εἰς τὴν ὑπερβολὴν της ἐμπορεῖ νὰ ἐπιφέρῃ θάνατον.

Φρίκη. Εἰς τὴν φρίκην τὸ σῶμα ἀποστρέφεται τὴν θέαν τοῦ ἀντικειμένου. Τὰ μέλη ψυχραίνονται, τὸ δέρμα συνέλκεται, τὸ αἷμα σύρεται ἀπὸ τὸ πρόσωπον, καὶ ἀπὸ τὰ ἄλλα ἄκρα τοῦ σώματος.

Φόβος. Διαφόρως τροποποιεῖται καὶ ὁ φόβος, καὶ φέρει διάφορα ἀποτελέσματα.

Ἡ ἀπειλὴ πλησιεστάτου τινὸς πόνου ἐμπορεῖ νὰ κατευνάσῃ τοὺς σπασμούς.

Ὁ μέγας φόβος ἐν γένει, προξενούμενος ἀπὸ τὴν βεβαιότητα ἐπικειμένου τινὸς μεγάλου δεινοῦ, φέρει ἀδυναμίαν εἰς ὅλον τὸ σύστημα τῶν αἵματοφόρων ἀγγείων, ἥτις, ἐμποδίζουσα τὸ αἷμα ἀπὸ τὸ νὰ διαχέεται εἰς τὰ τριχοειδῆ ἀγγεῖα, προξενεῖ τὴν γενικὴν ὠχρίασιν ὅλου τοῦ σώματος, καὶ ἰδιαίτέρως τοῦ προσώπου.

Εἰς τὰς γυναῖκας ὁ φόβος ἐμπορεῖ νὰ προξενήσῃ διαφθοράν τοῦ γάλακτος, καὶ ἐνίοτε ἐπίσχεσιν τῶν καταμηνίων καὶ παραφροσύνην.

Ἐκπληξίς, ἢ φόβος αἰφνίδιος εἰς βαθμὸν μέγιστον, φέρει συστολὴν τοῦ στομάχου, ἰδρωτὰ ψυχρὸν, λύσιν τῆς κοιλίας, ἐνίοτε ἱκτερον, ἐπιληψίαν, φθίσιν, ἐνίοτε ὁμοίως θάνατον, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲ κατὰπτωσιν τῶν δυνάμεων, καὶ ἐνίοτε, ἐὰν ᾖναι πιθανότης ἀπώλειας τοῦ κινδύνου, διπλασιάζει αὐτῶν.—ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΒΑΜΒΑ.